

Gemeenteraad

Portefeuillehouder: Kees Visser

Van team: Team Omgeving

Adviseur: Tobias Lommelaars

E-mail: t.lommelaars@denhelder.nl

Classificatie: **Openbaar**

Kenmerk: **2021-019256**

Begrotingswijziging: **Ja**

Onderwerp: Voorstel tot het vaststellen van de Strategie Klimaatadaptatie Noordkop

Publiekssamenvatting:

Ook de gemeenten in de regio Noordkop worden geconfronteerd met de gevolgen van een veranderend klimaat. Hevige neerslag, langdurige droogte, extreme hitte en zeespiegelstijging kunnen schade toebrengen aan economie, gezondheid en veiligheid in de regio. Als we die risico's willen beteugelen, is bundeling van krachten en een gezamenlijke regionale aanpak gewenst. Er is behoefte aan een gedragen regionale strategie voor klimaatadaptatie.

Klimaatadaptatie is het proces waarbij de samenleving zich aanpast aan een veranderend klimaat en de schadelijke gevolgen probeert te beperken. Voorliggende strategie beschrijft hoe we die klimaatadaptatie als regio willen aanpakken.

Geadviseerd besluit

1. Na advisering van de de Regionale Raadscommissie Noordkop (RRN), de Strategie Klimaatadaptatie Noordkop als resultaat van het regionale proces zoals dat de afgelopen vier jaar heeft plaatsgevonden vast te stellen

Raadsvoorstel:

Aanleiding en context

Advies aan de raden om in te stemmen met de Strategie Klimaatadaptatie Noordkop als resultaat van het regionale proces zoals dat de afgelopen vier jaar heeft plaatsgevonden.

De Strategie Klimaatadaptatie Noordkop vloeit voort uit de ambities van het landelijke [Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie](#). Hierin hebben alle overheden in Nederland afgesproken om zich, samen met bedrijfsleven en inwoners, voor te bereiden op een veranderend klimaat. Daarom willen zij vanaf 2020 klimaatadaptief handelen verankerd hebben in beleid en handelen, zodat in 2050 Nederland klimaatbestendig is ingericht.

Doelen en resultaten

Ook de gemeenten in de regio Noordkop worden geconfronteerd met de gevolgen van een veranderend klimaat. Hevige neerslag, langdurige droogte, extreme hitte en zeespiegelstijging kunnen schade toebrengen aan economie, gezondheid en veiligheid in de regio. Als we die risico's willen beteugelen, is bundeling van krachten en een gezamenlijke regionale aanpak gewenst. Er is behoefte aan een gedragen regionale klimaatadaptiestrategie.

Klimaatadaptatie is het proces waarbij de samenleving zich aanpast aan een veranderend klimaat en de schadelijke gevolgen probeert te beperken. De strategie beschrijft hoe we die klimaatadaptatie als regio willen aanpakken.

Kaders en omstandigheden

In november 2018 is gestart met het proces om te komen tot een strategie klimaatadaptatie Noordkop met de samenwerkingspartners klimaatadaptatie van de Noordkop. Vertegenwoordigers van de gemeenten Texel, Hollands Kroon, Schagen, Den Helder, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, de provincie Noord-Holland en Rijkswaterstaat hebben een aantal ateliers met elkaar gedaan. Ook aanwezig waren samenwerkingspartners LTO-Noord, Greenport NHN, drinkwaterbedrijf PWN, Staatsbosbeheer, Veiligheidsregio NHN, GGD-NHN, Port of Den Helder, Omgevingsdienst NHN, Landschap Noord-Holland, Alliander, Bouwend Nederland, vertegenwoordigers van dorpsraden en woningbouwcorporaties. Tijdens de ateliers zijn met deze groep belanghebbenden opgaven én oplossingen benoemd voor klimaatadaptatie. De rijke opbrengst vormt een belangrijke basis voor de strategie die nu voorligt. Er is gestreefd om met deze strategie aan te sluiten bij elk van de betrokkenen uit het gebied, zodat men zich herkent in de koers en gemotiveerd is om gezamenlijk bij te dragen aan een klimaatbestendige Noordkop. Dit is het kader vanuit het rijk. De deltacommissaris wil van elke werkregio een strategie ontvangen gebaseerd op stresstesten en risicodialogen. Vanuit de regio is het een bestuurlijke opdracht vanuit de samenwerkende waterketen Noordkop.

Argumenten en alternatieven

Vanuit het vraagstuk van de klimaatadaptatie wordt integraal naar de totale Noordkop gekeken in de "geest van de Omgevingswet". De regionale ambitie voor klimaatadaptatieve maatregelen worden vertaald in lokale Omgevingsvisies. Er wordt geanticipeerd op een veranderend klimaat. Maar er wordt ook geanticipeerd op de verwachte ruimtelijke, economische, technische en maatschappelijke veranderingen die op handen zijn. Daarbij is het van belang dat de klimaatstrategie herkenbaar geborgd wordt in het regioakkoord, het ambitiesdocument 2.0 en de nog op te stellen samenwerkingsagenda.

Er wordt gewerkt vanuit een open samenwerking met overheden, bedrijven, belangenpartijen en inwoners, met maximaal benutten van meekoppelkansen. Dat wil zeggen dat projecten gezamenlijk worden opgepakt om bijvoorbeeld gezamenlijk subsidies aan te vragen en zoveel mogelijk kostenefficiënt te werken. Het streven is dat maatregelen een meervoudige bijdrage leveren aan de leefbaarheid en kwaliteit van de omgeving.

Het is van belang dat de overheden het goede voorbeeld geven. Dit betekent dat publieke ruimten en gebouwen bij voorrang klimaatadaptief worden ingericht, daar waar mogelijk.

De aanpak voor de opgaven en daarmee de inhoud van de strategie, vindt plaats in zes pijlers

1. **Bebouwing kustregio's robuust** - Van traditionele kustverdedigingswerken (duinen en dijken) naar waterveiligheidslandschappen langs de kusten: Noordzee, Marsdiep, Waddenzee en IJsselmeer.
2. **Neerslag vasthouden waar het valt** - Zoet water is schaars in de Noordkop. Van weinig vasthouden, een beetje bergen en véél afvoeren wordt toegewerkt naar véél vasthouden, meer bergen en pas afvoeren als het echt niet anders kan.
3. **Groenblauwe netwerken versterken en verbinden** - Zo wordt de biodiversiteit versterkt en wordt flora en fauna beter bestand tegen klimaatverandering.
4. **Vitale objecten hoog en droog** - Samen met partners op het gebied van veiligheid, energie, telecom, drinkwater, (afval)water en gezondheid wordt onderzocht wat nodig is om de hoofdobjecten beter te beschermen voor overstromingen.
5. **Slim herinrichten stedelijk gebied** - De gebouwde omgeving in de regio wordt klimaatbestendig gemaakt afgestemd op de geformuleerde ambities.
6. **Inwoners en bedrijven in positie** - De inwoners en bedrijven van de Noordkop zijn, naast de regionale partners, van groot belang om werk te maken van klimaatadaptatie. De regio werkt samen in het creëren van meer burger- en ondernemersbewustzijn, gericht op het nemen van maatregelen in het eigen privédoel.

Regionaal is deze strategie opgesteld onder verantwoordelijkheid van de samenwerkende waterketen.

Bestuurlijke vernieuwing

In de Strategie Klimaatadaptatie Noordkop zijn de ambities benoemd voor klimaatrobustheid in 2050 van de Noordkop. In deze ambities worden de belangen van een brede groep betrokkenen vertolkt, zoals opgehaald tijdens de verschillende werkateliers. De ambities zijn benoemd bij hevige neerslag, langdurige droogte, extreme hitte en zeespiegelstijging. Vanuit de ambities volgen de opgaven waar we als regio mee aan de slag willen. Het succes van de uitvoering van de strategie hangt in hoge mate af van de mate van samenwerking van de vele betrokken stakeholders en de prioriteit die zij er aan willen geven.

Duurzaamheid

Deze strategie draagt bij aan bewustwording en duurzame ontwikkeling.

Financiële consequenties

Het nemen van klimaatadaptatieve maatregelen vraagt in veel gevallen om extra financiële middelen binnen bestaande beleidsterreinen. Deze zijn niet direct voorhanden. De strategie zal uitvoering moeten krijgen in een uitvoeringsplan waarvan de kosten nog niet inzichtelijk zijn. Met het aansluiten bij bestaande programma's als bijvoorbeeld "De Kop Werkt" en het meekoppelen met bijvoorbeeld lopende onderhoudsprogramma's is het mogelijk eveneens maatregelen uit te voeren die niet direct om extra financiële middelen vragen. Bij nieuwbouwactiviteiten en gebiedsontwikkelingen zal het onderdeel moeten worden van exploitaties. Deze meekoppel acties zorgen voor kostenefficiëntie.

Daarnaast zal voor het concreet maken voor het uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie de komende jaren proces/onderzoekskosten gemaakt moeten worden evenals kosten voor een regisseur klimaatadaptatie voor de regio Noordkop. Er zal worden ingezet op het delen van regionale kosten met de vier gemeenten en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

Om klimaatadaptatieve maatregelen te stimuleren en te versnellen heeft de Rijksoverheid impuls gelden beschikbaar gesteld. Deze zijn bedoeld voor de daadwerkelijke uitvoering en zullen niet meer mogen zijn dan 30% van het totaal geïnvesteerde budget van dergelijke maatregelen.

De strategie omtrent de verdeling van gelden vindt plaats op werkregioniveau en dit is ook gelijk de schaal voor de subsidieaanvraag.

Uitvoering en planning

Klimaatadaptatie is een zaak van lange adem. In 2050 moet de Noordkop klimaatrobuust ingericht zijn. Met de bijgevoegde strategie wordt hier een start mee gemaakt. De komende jaren zal de nodige tijd en energie gestopt moeten worden in het borgen van deze strategie in het staande en nieuwe beleid van de verschillende overheden. Maar er gaat ook al gestart worden met projecten/maatregelen die kunnen bijdragen aan die klimaatrobuuste inrichting. Daar zullen coalities voor gesmeed moeten worden, projecten geformuleerd en afgebakend en er zal draagvlak en budget moeten worden gerealiseerd. Met het uitvoeringsprogramma dat vier jaar vooruitkijkt (2022 – 2026) wordt hier de eerste ervaringen mee opgedaan.

Het is allemaal niet in beton gegoten. Zowel de strategie als het uitvoeringsprogramma zijn dynamische producten die steeds om evaluatie en aanpassingen vragen.

Omdat hier sprake is van een startfase is het van belang dat klimaatadaptatie als opgave, zeker de eerste vier jaar, een aparte status houdt met een eigen stuurgroep, uitvoeringsorganisatie en budget.

Communicatie

De inwoners en bedrijven van de Noordkop zijn, naast ons regionale partners, van groot belang om werk te maken van klimaatadaptatie. We werken in de regio samen in het creëren van meer burger- en ondernemersbewustzijn, gericht op het nemen van maatregelen in het eigen privé domein. Dit kan door te stimuleren in het vergroenen van tuinen, het realiseren van groene daken en het afkoppelen van daken van de riolering.

De werkregio Noorderkwartier werkt gezamenlijk aan een voorlichtingscampagne. Er is een website www.samenblauwgroen.nl in de lucht gegaan om zowel voor professionals als andere betrokkenen allerlei informatie met elkaar te kunnen delen.

Den Helder, 11 mei 2021

Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

burgemeester
J.A. (Jan) de Boer MSc.

secretaris
R.M. (Robert) Reus

Raadsvergadering d.d.	14 juni 2021
Besluit nummer	2021-019256
Onderwerp	Voorstel tot het vaststellen van de Strategie Klimaatadaptatie Noordkop

De raad van de gemeente Den Helder;

gelezen het raadsvoorstel van het college van burgemeester en wethouders van Den Helder van 11 mei 2021,

besluit:

1. Na advisering van de de Regionale Raadscommissie Noordkop (RRN), de Strategie Klimaatadaptatie Noordkop als resultaat van het regionale proces zoals dat de afgelopen vier jaar heeft plaatsgevonden vast te stellen

Aldus besloten in de raadsvergadering van 14 juni 2021